

[Marius Buhl.]

biliteten; det er en klar sag, og det må tilgodeses på en eller anden måde, idet denne skoleform ikke må skades. Skoleformen skal ikke indrettes efter den private skoles behov, men den skal give plads for den private skole; det er ligefrem påkrævet, at der er plads for den også, fordi den udfylder en plads, og fordi den mange steder måske er den billigste og den mest praktiske. Det er da også forudsat i lovforslaget.

Lovforslaget om gymnasieskoler forudsætter et 4-årigt gymnasium, og det første år skal så være en slags sorteringsår. Der tænkes derefter en overgang til 1. gymnasieklasse fra den 4-årige realskoles 2. klasse, altså i 15 års alderen, og fra den 3-åriges 1. klasse, altså også i 15 års alderen, og endelig fra kommunens 8. skoleår, altså også i 15 års alderen. Jeg er imod denne form, og det er mit parti også. Jeg foretrækker et 3-årigt gymnasium med overgang fra den 4-årige realskoles 3. klasse, i 16 års alderen, eller fra den 3-årige realskoles 2. klasse, også i 16 års alderen. Disse elever vil nemlig være på samme stadi som elever med den nuværende mellemstoleeksamen i henhold til den undervisning, de har fået. Jeg mener, at det er dårligt med 4 gymnasieklasser sammenholdt med, at en elev skal kunne optages i 1. gymnasieklasse lige fra 8. almindelige skoleår. Jeg mener ikke, at den systematiske undervisning i realskolens fag, som gymnasiet må forudsætte, har fundet sted, og af samme grund er jeg betænkelig ved, at elever skal kunne gå fra 8. skoleår ind i en 2-årig realskole. Det tror jeg ikke er godt. Jeg tror ikke, at man almindeligvis i 7. og 8. folkeskoleår kan give den undervisning, som er nødvendig for at klare realeksamen på 2 år og artium på 4 år. Man kunne selvfølgelig nok gøre det, hvis man helt kunne samle sig om den opgave, men det kan man ikke uden at forfusse det 8. skoleår.

Meningen med 8. skoleår skulle jo være noget helt andet. Det skulle bygge på den frie ungdomsskoles erfaringer, og derfor er der også en passus om, at der også kan søges et efterskoleophold, som så skal støttes økonomisk, altså et år med megen selvvirksomhed, et år med fortællende undervisning, en slags foredrag tilpasset efter den 15-åriges mentalitet, en orientering i sam-

fundsforhold parret med erhvervsvejledning og suppleret med film, alt sammen sigtende på at støtte og udvikle den unges karakter, og samtidig selvfølgelig fortsat undervisning i dansk og regning og et fremmed sprog, men en undervisning, som gives på en fra den almindelige skoleundervisning afvigende måde. Jeg indser ikke, hvordan man skal kunne gennemføre en sådan undervisning på den rigtige måde i det 8. skoleår, hvis den samtidig skal være forberedende undervisning til 1. gymnasieklasse eller til 1. klasse i den 2-årige realskole. Det er jeg betænkelig ved.

Jeg er også noget betænkelig ved, at godkendelse eller eksamensmuligheder ofte er forbundet med oprettelse af et 8. skoleår. Hvorfor kan en større landsby eller stationsby ikke få lov til at oprette en 4-årig realskole, måske i forbund med nogle mindre omegnskommuner, uden at den samtidig skal tvinges til at etablere et 8. skoleår? Måske er der brug for det ene, men ikke for det andet, og når den pågældende 4-årige realskole er oprettet i forbund med andre, må den ikke tage elever fra andre kommuner, uden at de også har et 8. skoleår. Der er noget dér, som jeg synes ikke er godt.

I samme forbindelse vil jeg nævne nogle iøjnespringende præmieringsforanstaltninger med henblik på oprettelse af det 8. skoleår. Det 8. skoleår skal gro naturligt frem, og vi er gået med til, at hvis der er 10, der forlanger det, har kommunen pligt til at oprette det. Er der enkelte i kommunen, som anviser, hvor de gerne vil hen, er kommunen pligtig at betale for dem i det 8. skoleår. Dette er analogt med forholdene i eksamensskolen, men derfra og til ligesom at gøre det ekstra økonomisk tillokkende at igangsætte et 8. skoleår, er der dog et spring. Jeg synes ikke om denne foranstaltning. Jeg tænker mig, at en større kommune indfører et 8. skoleår; omkring den ligger der et par småkommuner, der ikke selv kan gøre dette, fordi de ikke har elever nok, men som må betale skolebidrag for de enkelte elever, som vil søge den store kommunes 8. klasse. Det vil jeg gå med til, det er rimeligt. Jeg ved, at den pågældende kommunalbestyrelse ikke vil se mildt på det, men hvis den samtidig får at vide, at den også gennem skatten eller den fælleskommunale udlikning skal være med til at betale til den